

עלילת התרופה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מזהר"ך מברסלב זיע"א

הנחמה האמיתית

למצוא את החסד שבתוך הקושי

יוס"א אחר חצות. ואתחנן תקצ"ג

כָּבֵד יְדַעְתִּי הֵיטֵב גְּדוּל שְׁכַל הָעוֹלָם מְלֵא יִסְוִיּוֹת וְכִי כַּדְבָר בִּינְיָנו הִרְבָּה בָּזָה, וְכִי שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ זְכוּנוֹ לְבָרָה שְׁכַל הַיְסוּדִים שְׁלוֹ הוּא יוֹדֵעַ אֹתָם מִקֶּדֶם וְכִי וְלֹא זֹאת הִיא קֶשֶׁה לוֹ מְקַבֵּל וְכִי, אֵךְ אִךְ עַל פִּי כֹן צְרִיכִי לִידַע שְׁמֵדָה טוֹבָה מְרַבָּה, וְחֹסֵד אֵל כָּל הַיּוֹם. וְאַלְמָלָה הַחֹסֵד וְהַרְחָמִים הַנִּפְלְאִים שְׁמַמְשִׁיכֵיךְ גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים בְּיָדָא לֹא הִיא אֲפֹשֶׁר לְאָדָם לְהַתְקִים.

וְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב לְהִבִּין יוֹכֵל לְרְאוֹת זֹאת כְּמַעֲט כְּכֹל יוֹם עַל יְדֵי הַדְּבָרִים וְהַהֲפָתָאוֹת שְׁעוֹבְרִים עָלָיו וְעַל כָּל אֲדָם. וְמִכָּל זֶה יוֹכֵל לְהִבִּין מְדוּמָה לְבַל בְּהִלָּהוּ וְרִעִיוֹנוֹ מְכַל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, הֵן בְּפָרְנֶסָה, הֵן בְּבְרִיאוֹת, וְשֶׁאֵךְ דְּבָרִים, רַק מְקַלֵּם יִזְכֵּר בַּהֲשֵׁם יְתָרְבֵּךְ מְכַל מְקוֹם שֶׁהוּא אֵיךְ שְׁהוּא, כִּי גַם בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת יְכוּלִין לְהִיטֵם סוּמָךְ לְהֲשֵׁם יְתָרְבֵּךְ וְלִזְכֹּר אֶת עֲצוּמוֹ בַּהֲשֵׁם יְתָרְבֵּךְ בְּכָל עַתָּה, וְאֵיךְ שֶׁהוּא תַּפְלָה וְצַעֲקָה מוֹעִיל לְכָל דְּבָר.

אֵךְ קֶשֶׁה לְצַעֵךְ וּלְהַתְפַּלֵּל כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁאִינָם מַתְבַּהֲלִים כָּל כָּךְ רַק יוֹדְעִים שֶׁכָּן מְנַהֵי הַשֵּׁם יְתָרְבֵּךְ הָעוֹלָם, וְכִי הוּא הַנְּסִיּוֹן שֶׁל כָּל אֲדָם שְׁבַעְעוֹלָם, שְׁעִיבֵר עָלָיו מַה שְׁעִיבֵר בְּכָל יוֹם, וְהַכֵּל לְפִי הָאֲדָם וְהַזְמִין. זֶה מְנַסִּין בְּעִינָיִת גְּדוּל זֶה בְּעִשְׂרֵי מִפְלֵג וְכִי, הַצֵּד הַשְּׁוֹן שֶׁבְּכֻלָּם, שְׁכֻלָּם מְלֵאִים דְּאֻגוֹת וְיִגוּלוֹת וְיִסְוִיּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, וְכֻלָּם אֵינן לָהֶם בְּמַה לְהַחֲיוֹת וּלְנַחֵם עֲצוּמֵי כִי אִם בְּמַה שְׁחוֹטְפוֹן בְּכָל יוֹם אֵינָה דְבָר שְׁבַקְדָּשָׁה תוֹרָה וְתַפְלָה וְצַדִּיקָה וְגִמְלוֹת חֲסָדִים וְכִי, שְׁעַל יְדֵי זֶה יִצְלִיחוּ לְנַצֵּחַ, וְחוּץ מִזֶּה הַכֵּל הַכֵּל. וְבָרָה בְּטַחְנֵנוּ שְׁפוֹךְ כָּל סוּף יְהִי אַחֲרֵינוּ לְטוֹבָה גְּדוּלָה בְּעוֹרֵת הַשֵּׁם יְתָרְבֵּךְ וְאֵל יַעֲזֹבֵנוּ וְאֵל יִשְׁטַנּוּ בְּחֶסֶדוֹ הַגְּדוֹל יְתָרְבֵּךְ שִׁמּוֹ לְנַצֵּחַ.

נתן מברסלב.

שיעורים קבועים

יום	תאריך	ליקוטי מו"ק	ליקוטי הלכות	עמוד	הדף
שבת	טו	ע"ה	ק"ח	קס"ה	ט
א	יז	ע"ו	ק"ט	קנ	ל
ב	יח	ע"ז	ק"י	קנ"ג	לא
ג	יט	ע"ח	קכ"א	קנ"א	לב
ד	כ	ע"ט	קכ"ב	קנ"א	לג
ה	כ"א	ע"י	קכ"ג	קנ"ב	לד
ו	כ"ב	ע"י	קכ"ד	קנ"ב	ב

על הפרשה מתי תתחיל הגאולה?

יש דברים שאתה צריך להיות מסוגל לשלם עליהם, ויש דברים שאתה מספיק בלתי מסוגל

בחינם. רק כשאתה מגיע להבנה שאין לך איך לשלם על זה, אינך ראויה ואינך כדאי - רק אז נפתחת בפניך הדרך לארץ ישראל. בתשובה לתחינותיו אומר הקב"ה למשה 'רב לך, אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה'. ויש כאן רמזיה עמוקה מאוד: אתה משה רבינו גדול וצדיק, אתה ראויה אתה רב, אינך באמת מאותם הזקוקים למתנת חינוך, ולכן תורה אתה יכול להוריד לעם ישראל אבל עבור תפילה וארץ ישראל צריכים את יהושע התלמיד, הוא שנמשל ללבנה הנעדרת אור עצמי וזקוקה למתנת חינוך, הוא ינחיל את העם מתנת חינוך.

ולמרות זאת משה רבינו בוודאי פעל בתפילותיו. לארץ עצמה הוא לא נכנס אבל את הדרך לארץ ישראל הוא סלל, והדרך הזו היא העילה לציווי 'נחמו, נחמו עמי', יש נחמה אפילו שישועה שלימה טרם הופיעה. אבל כדי להתנחם צריך לדעת להתפלל.

ישועת התפילה

החיים של כל אחד מלאים בדברים לא שלמים ובבעיות, ושם אנו מצפים לגאולה פרטית ופתרון בעיות. הבעיה היא שבינתיים - עד שתתגשם הגאולה הזו - קשה לנו מאוד להמשיך לקוות לטוב ולהתפלל. והנה בא משה רבינו ואומר לנו 'התפללתי ולא נענת',

אבל אין זה אומר ש'התפללתי ולא נושעתי', משום שבינתיים, תוך כדי תפילות והתחבטויות, זכה משה רבינו על פי דרגתו הרמה להיכנס על עמקי עמקים של היכל התפילה ולהשיג דבקות עילאית בה', וזו כשלעצמה ישועה מופלאה.

משה רבינו מלמד שלפני ארץ ישראל ולפני הגאולה יש את הדרך לארץ ישראל ואת הדרך לישועה, וגם בדרך יש נחמה, ומבחינה מסוימת הדרך היא עיקר. אם אתה מסוגל לעמוד ולהתפלל וגם אם לא יענו לך להמשיך להתפלל וגם אם לא תקבל תשובה תמשיך להתפלל - יש לך במה להתנחם.

את הלימוד הזה אי אפשר ללמוד בלי גלות וחורבן. ארץ ישראל היא לא רק פיסת אדמה - ארץ ישראל היא הקדושה שלך, זה המקום היהודי שלך. אי אפשר להיכנס לארץ ישראל מבלי לסלול את הדרך אליה. והדרך מתחילה רחוק, בנקודה בה אתה מבין שאינך ראויה ואין לך איך לשלם על זה. ולכן ההקדמה הטובה ביותר לכניסה לארץ זו הגלות. כשאנחנו גולים אנחנו מבינים שאיננו ראוים ואז נפתח לנו הלב והפה לבקש מתנת חינוך, וכשאתה מבקש בחינם אתה מקבל ארץ ישראל. אתה הופך לאדם שכל מהותו תפילה וזו ההכנה הטובה ביותר לימות המשיח.

(ע"פ תורה ע"ח תניינא, וליקר"ה נט"י ו', ובית הכנסת ה')

המשך לפרשה הקודמת ממשיכה גם פרשתנו להביא את הדברים שנושא משה רבינו בפני עם ישראל קודם כניסתם לארץ, עכשיו הוא מספר להם על הניסיונות העצומים שהוא השקיע על מנת לזכות ולהיכנס לארץ - ניסיונות שלאאורה לא עלו יפה משום שהקב"ה לא מניח לו להיכנס לארץ. הענין הזה כשלעצמו מוקשה, הרי מדובר במשה רבינו שהוציאנו ממצרים וקיבל עבורנו תורה וכל כניסתנו לארץ בזכותו, והוא נשאר בחוץ?! והשאלה היותר קשה היא - מדוע ולמה מספר לנו זאת משה, איזה לימוד הוא מבקש להנחיל לנו, הרי אם הוא הצדיק השלם שהתפלל כל כך הרבה - לא נושע, מה נאמר אנו ומדוע שננסה בכלל להתפלל?

כדי לענות על השאלה נצטרף שאלה נוספת, הפעם מההפסרה. השבוע ייאמר לנו הנביא בשם ה': 'נחמו, נחמו עמי'. רק בתחילת השבוע ישבנו על הארץ ובכינו על החורבן, בינתיים לא קיבלנו בשורה של ממש בעניין הגאולה, על סמך מה מצפים מאתנו להתנחם? אכן, בפרשת ואתחנן פותח בפנינו משה רבינו את הפתח לעבודת התפילה, הוא גם מסביר לנו דבר מאוד חשוב בנוגע לארץ ישראל. על הלשון 'ואתחנן' מובא ברש"י:

איני מבקש ממך אלא מתנת חינוך. משה רבינו נוטש כרגע את כל מה שיש לו להציע, את כל הטיעונים ואת כל הזכויות הרבות שהוא צבר במשך השנים. הוא מוותר על הכל ואינו מבקש אלא מתנת חינוך. מדוע? משום שהוא יודע משהו על מהותה של ארץ ישראל ואת המשהו הזה הוא מנסה ללמד גם אותנו.

הראויים להתפלל

יש הבדל מהותי בין ארץ ישראל למדבר. במדבר קיבלנו תורה ונענו בתוך ענני כבוד היינו במצב מרומם ולא חסרנו דבר, זה הבסיס לקבלת תורה - תורה אתה מקבל כאשר אתה ראויה. אבל ארץ ישראל היא מקום התפילה - להתפלל אתה תדע רק כאשר תחוש באמת ובתמים בלתי ראויה. כאשר תהיה ברשותך שדה שכל פרנסתך ממנה אתה תשווע לגשת, כשתהיה לך נחלה בארץ המוקפת אויבים מכל צד, אתה תשווע לישועה והצלה, כאשר אתה יודע שאין לך על מי להישען אלא על אביך שבשמים - אתה מסוגל להיכנס אל היכל התפילה. זו הסיבה שמשנה רבינו מבקש את ארץ ישראל כמתנת חינוך, משום שאת הדבר הזה שאין לו מחיר אי אפשר לקבל אלא אך ורק

המלך קרא לחכם והתם, בדרך מינה את התם להיות מושל, עד שלבסוף הגיע אל המלך כמושל, והוטב בעיני המלך הענין שהתם החכים ובכל זאת נשאר בהנהגה תמימה וישרה.

עד עתה סיפר מה נעשה עם התם לאחר שהמלך קרא לו, ועתה חוזר לספר מה נעשה עם החכם כאשר קיבל איגרת הזמנה מהמלך:

והחכם הנ"ל, כשבא אליו האגרת מהמלך כנ"ל, השיב להחכם שהביאה: המתן ולין פה, ונדבר ונתיישב. לערב עשה עבורו סעודה גדולה. בתוך סעודתו נתחכם החכם בחכמתו ופילוסופיה שלו, וענה ואמר: מה זאת, שהמלך כזה ישלח אחרי, עבור שפל ברוך כמוני, ומה אני, שהמלך ישלח אחרי?! הלא מלך כזה שיש לו ממשלה וגדולה כזו ואני שפל ונבזה כנגד מלך גדול ונורא כזה, ואיך יתיישב זאת בדעת, שמלך כזה ישלח עבור שפל כמוני? אם אמר בשביל חכמתי מה אני כנגד המלך? וכי אין להמלך חכמים? וגם המלך בעצמו בודאי חכם גדול, ומה הדבר הזה, שהמלך ישלח עבורי? וישתומם על זה מאד מאד. ענה ואמר זה החכם (הינו החכם הראשון, שהוא חברו של התם, כי כל זה הכל מדבריו של אותו החכם הראשון חברו של התם, שאחר שהשתומם והתמיהה עצמו מאד כנ"ל ענה בעצמו דברים אלו ואמר להחכם השליח): תדע מה שאני אומר. דעת, שבהכרח הדבר מוזבן ומברר, שאין מלך בעולם כלל, וכל העולם טועים בשטות הזה, שסוברים, שיש מלך. וראה והבן, איך אפשר זאת, שכל בני העולם ימסרו עצמן לסמוך על איש אחד, שהוא המלך? בוודאי אין מלך בעולם כלל.

שפלות שלא כראוי

א[רביז"ל במעשה זה מראה לנו הבדל ברור בין החכם והתם, באופן בו הם מתנהגים כאשר המלך קורא להם, כי באמת המלך קורא לכל יהודי, הוא רוצה כל יהודי שיהיה קרוב אליו, אלא שיהודי בעל תמימות שומע שהמלך קורא לו, היינו שמרגיש איזה אתערותא דלעילא או התעוררות של רצון וחשק לרוץ אחר ה', הוא תיכף עוזב הכל ורוץ אל השם יתברך, וחוטף איזה תפילה, התבודדות, צעקה לה', משנה דף גמרא וכדומה - בלי לחשוב הרבה איך נראים מלבושיו והאם הוא ראוי או מוכן.

אך לעומת זאת החכם כשמרגיש איזה התעוררות לרוץ אחר המלך, הוא מקודם מתיישב בדעתו, ורוצה לחשוב בדבר האם אכן אמת הדבר שהמלך רוצה לראות אותו - ואיך צריך להתכונן וכו'.

ואז נעשה עם החכם פעולה הפוכה ממה שהיה רגיל לחשוב עד נכשו, שהרי במשך כל המעשה היה החכם מתנהג בגדלות גדול ולא היה יכול לדבר עם חברים כי הרגיש עצמו החכם מכל האדם, אך עתה לפתע כאשר הוא מבין שהמלך קורא לו, נכנס בו שפלות ועניויות, הייתכן הדבר שמלך גדול כזה יקרא לי, הייתכן שהמלך אוהב אותי ורוצה את המצוות שלו, את הגעגועים שלי, והרי השם יתברך הוא מלך גדול ונורא כזה, ויש לו ממשלה וגדולה כל כך, ואילנו אני שפל ונבזה, ואיך יתיישב בדעת להבין שמלך כזה רוצה לראות אותי.

לא לחכות שיתיישב בדעתו שהמלך קורא לו

ב[והסתירה הזו היא דוגמא ממשית של 'חכמות' שנכנסים בלב האדם, שהרי במשך היום האדם מתנהג בגדלות, נדמה לו שכולם צריכים לכבד אותו, יש לו דעות על כל אחד וכו', אך כשבא להתפלל ולהתקרב לה', פתאום נכנס בו מחשבה, הייתכן שהמלך רוצה את התפילה שלו, והרי אני שפל ונבזה כל כך, ואיך ייתכן שהוא שומע לתפילתי וכו'. זהו מחמת שהחכם רוצה שיתיישב בדעתו' ההבנה שהמלך הגדול והנורא הזה קורא לו, זה דבר שאי אפשר להבין, וצריך לזה רק אמונה, כי בשכל לא שייך להשיג זאת - נמצא שדייקא ריבוי האמונה בגדולת ה', הוא מחשיך מהאדם את הידיעה הפשוטה שהמלך צריך את המצוות שלו, וכך נופל עליו קטנות ושפלות בזויה. ג[כי זאת צריך לדעת שמה שהעולם עושה וקטנות אין זה נקרא שפלות כלל (עיי' ליקו"מ כב

תקוה הנחמה

מאותו עצם שמתגלה רק ע"י רבון וכליון הגוף. ובעומק הענין יש לבאר, ע"פ מאמר חד"ל (יומא נד:) כי בשעה שנכנסו גויים להיכל ראו את הכרובים עומדים זה כנגד זה פנים כנגד פנים, והק' הראשונים שם הלא איתא בבא בתרא (ף טז) כי בזמן שאין ישראל נוהגים כראוי היו הכרובים עומדים ואחוריהם זה לזה.

אלא כי הכרובים הרי הם מגלים על אהבת השי"ת לעמו ישראל, אהבה זו הרי היא בשורש הבריאה וכדאיתא בזה"ק (בראשית נד) ישראל עלה במחשבה תחילה, והיא 'אהבה שאינה תלויה בדבר', (כדאיתא בתנוד"א נח) היא אינה תלויה במעשיהם של ישראל אם יקיימו את תורתו או לאו אלא אף כאשר 'בנים גדלתי ורוממתי והם שבעו בי עדיין' ב'ין כך ובין כך אתם קרויים בנים' (כמו שדרשו חד"ל על זה הפסוק בקידושין י"ג ועיי' שו"ת הרשב"א סי' קצ"ז).

אך אהבה זו שבשורש הבריאה היא טמונה ונעלמת בהשתלשלותה לזה העולם, אחר שברא השי"ת את עולמו הוא אינו מגלה את אהבתו לבניו אלא בהיותם מקיימים מצוותיו כראוי, ואם לאו הרי הוא קורא עליהם את הקשים שבלשונות 'למה לי רוב זבחיכם', מי בקש זאת מידכם רמס צדרי', 'חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי', אהבה זו המכונה בכתבי המהר"ל (דוך חיים ג יד) "אהבה הנגלית" הרי היא תלויה בדבר, נמדדת היא לפי הנהגת בני ישראל. וכך היו עומדים הכרובים העומדים בבית קדשי הקדשים כפי מעשיהם של ישראל אם בבחינת 'ראו חביבתכם לפני המקום', שהיו ישראל רואים בעת עלותם לרגל והכונים מגביהים אותם לפניהם (כדאיתא ביומא כא:), או לעוררם לתשובה בראותם את הפגם שפוגמים באהבתו ית' אותם ח"ו, אך בעת החורבן, עת בה התגברה הסטרא אחרא כ"כ עד כי לא נראה שום אור כלל, בעת כזאת אשר נכנסו גויים להיכל בית קדשי הקדשים לטמאו אז התגלתה אהבת השי"ת לעמו במלא עוזה, כי 'אהבתי אתכם אמר ה'.

אך כדי לגלות אהבה זו אשר היא בשורש הבריאה עלינו לחזור אל אותו שורש, שורש זה הוא המכונה 'מאמר סתום', (מכבואר באריכות בלקו"מ ח"ב יב), משורש זה השי"ת מחייה את כל הבריאה כולה עד לאותם מקומות נמוכים בהם לא יכול להאיר אורו ית' אלא בהסתרה גדולה כי שלא ינקו ממנו הקליפות, אור זה המרומז במאמר 'בראשית' המכונה בחז"ל מאמר סתום (שבת קד. ועיי' מהרש"א) בכוחו להאיר גם במקומות אלו בהם לא יכול להאיר אור השי"ת בהתגלות ראויה כדי שלא ינקו ממנו הקליפות ח"ו.

בכח מאמר זה יכול האדם לגלות את כבוד השי"ת גם בהיותו במקומות המטופנים והנמוכים בהם אסור להזכיר את שמו ית', אם אך יחפש ויבקש אותו בצעקת 'איה מקום כבודך', הרי אתה אלוך עושי ובודאי אתה שוכן עמי בכל מקום אך אני איני רואך', 'היכן אתה', 'איה מקום כבודך'. כך גם בתשעה באב ביום זה, אשר נבר 'נחורב האולם ונחרס יסוד העולם' עלינו לצעוק ולבכות 'איכה', היכן מקומך אשר נוכל למצאך גם בעת הזאת, הלא בודאי לא נגמרו ולא כלו אהבתך לנו' - בזכות חיפוש ובקשה זו נזכה כי כשם שראינו בנבואת אוריה, כן נחמנו מהרה בנבואת זכריה "הבאתי אתם ושכנו בתוך ירושלם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים באמת ובצדקה" אכ"ו.

אגוזים הנקראים לזים, הם רומזים לבחינת לאה שהיא בערף, שהיא נוקבא ראשונה, ואחר כך נכנסין לבית המקדש, שהוא בחינת יעקב קראו בית אל. וזהו שפרש רש"י שדרך לוח נכנסין לבית אל... זהו שלשה שבועות שהם עשרים ואחד יום שבין המצרים, וכנגדו באילן לוח... זהו העצם לוח שיש בעורף אדם, שישאר אחר כליון הגוף, וממנו יתחדש בנין הגוף בשעת תחית המתים. וזהו עיקר נחמותינו... (לקר"מ ח"ב פ"ה)

במאמר זה מבאר רבינו ג' עניינים ב'לוח', א. עצם הלוח שבערפו של אדם, והיא הנשארת מגופו של אדם אחר שנכלה ונתבלה הגוף לגמרי 'וממנו הקב"ה מציץ את האדם לעתיד ובא לתחיית המתים', ואף א"א ללכותו בשום אופן שבעולם בין בהכאה ובין בשריפה (בראשית רבה נח), ב. העיר 'לוח' שדרך שם נכנסין לבית אל, עיר שלא עלה ביד אף אחד מאויבי ישראל להחריבה כי א"א להתגבר עליה לעולם, ג. אילן ופרי ה'לוח', שהוא מין אגוז. עצם הלוח שבצווארו של אדם מוסתרת במשך כל ימי חייו, ואף אינה נהנית ממאכל ומשקה (מלבד מסעדת מלוה מלכה כמוכא בראשונים), אבל לאחר מותו בעת שגופו כלה אז מתגלה עצם הלוח, ובעצם זו שהיא בקצה המח ובראש עמוד השדרה, עליה שוכנת החיות האחרונה הנותרת בו, חיות המכונה 'הבליה דגרמיה', ודרך עצם זו הוא זוכה לחיים חדשים בהתקמות הגוף לעתיד לבוא, חיים נצחיים.

נמצא שהחיים שלעתיד לבוא שהם החיים העיקריים של האדם, חיים בהם יתענג מזיו שכינתו וכאיתא בחז"ל (פסחים טז) "כל הנביאים כולן לא נתבאו אלא לימות המשיח, אבל לעולם הבא' עין לא ראתה אלהים וזולתך יעשה למחכה לו", חיים אלו אינם מתגלים אלא על ידי המיתה והריקבון שאז מתגלית עצם הלוח, וממנה דווקא נבנה האדם מוכן לחיים נצחיים וטובים.

וכך אנו רואים כי אחר כ"א יום בהם אנו מתאבלים על חורבן הבית ואין אנו רואים בימים אלו אף קרן ישועה אלא אדרבה אנו מוסיפים באבלות מעת לעת בתשעת הימים ובשבוע שחל בו ת"ב וכך מתגברת האבלות והולכת עד יום תשעה באב.

אך ביום זה דווקא אחר חצות היום, בעת בו התגברו הדינים מאד על ישראל עד כי 'נשרף האולם ונחרס יסוד העולם' 'שפך חמתו על עצים ואבנים', דווקא אז הולכת האבלות ומתמעטת, קמים מהארץ, מניחים תפילין וכדו'. כי דווקא בעת הזאת אשר האבלות עומדת בשיאה, בשעת השריפה והכליון אז דווקא נעשה ההמתקה והתיקון, וזוהו עת לידת משיח צדקנו (כדאיתא באיכה רבה א, ב').

אך למרות שהחורבן הוא הקדמה לנחמה ואף חלק בלתי נפרד ממנה, בכדי לגלות נחמה זו צריך כל אחד להכנס לעמקו של חסרון, לראות את חורבנו בתאוותיו ומאווייו המנותקים מחי החיים, ורק כאשר יכנס לתוך חסרונו ושם יגלה את הריקבון והכליון, כאשר יראה שלא נשאר ממנו כלום והכל עלה באש התאוה הגאוה והכבוד, אז יתעלה בעצם הלוח ויחזור ויבנה את הבית המקדש הפרטי ש ל ו

תנינא,

כי שפלות הוא מצד האדם עצמו, אבל מצד הבורא כל יהודי צריך לדעת שהשם יתברך רוצה אותו מאוד מאוד, ודבר זה צריך לזה אמונה גדולה מאוד, ואין לחכות שיתיישב דבר זה בדעת. כי מהשפלות הזו בא האדם לכפירה גמורה עד שבסוף אומר שאין מלך כלל, שהרי מצד אחד הוא רואה את האגרת - התורה שצווקת לו שהמלך קורא לו, אך מצד שני לא מתיישב בדעתו שמלך גדול כזה יקרא לו, ועל כן מגיע למסקנא שלא המלך שלח את האגרת רח"ל. וענין זה צריך הרבה תפילה להשיג איך העונה והגדלות הם בעצמם אחד, והשגה זו זה אפשר לקבל רק דרך התקרבות לצדיקים שמאירים לאדם שפלות גדול מצד עצמו אך גדלות ואמונה בעצמו מצד יקרת נשמתו (עיי' באריכות ליקו"ה תפילין ו').

בוא לקבל קדושת שבת פרשת ואתחנן "שבת נחמו", לאור דברי מוהר"ת בהל' שבת ה"ז, בו מתגלה כיצד נזכה להתנחם כאשר נחדש מינו בדרכי התשובה, ונכין לב לקבל ימי אלול הקדושים כראוי, בכח שבעה שבועות דנחמתא.

שבת נחמו - שזוכין לנחמת התשובה השלמה

זהו בחי' שבת נחמו אחר תשעה באב, כי עיקר הנחמה מכל הצרות, הכלולין בחורבן ביהמ"ק הוא בבית ששבת בחי' הצדיק האמת, כי ע"ז זוכין לת' וזכה שזה עיקר הנחמה, כמ"ש בזה"ק בענין המ' לאכ"מ שהם מתאבלים על האדם כשחוטא ח"ו, וכששב בתשובה נאמר עליו, ואשלם נחומים לו ולאבליו.

והרי תחילת התשובה קשה מאד מאד, וכבד על אדם להתחזק בכל מה שצריך לעבור, ורוב הער' לם קשה להם מאד התגברות היצירה בכל פעם מחדש, ואע"פ שהכל חפצים לשוב, ומתעוררים הרבה פעמים להשי"ת, אך נתון כן נופלים בידעתם מגודל התגברות הבעל דבר שמתגרה בהם מאד, כמ"ש יצרו של אדם מתחדש וכו' ואמלא הקב"ה עוררו וכו'.

כי צריכים עזר גדול וזכות להיכנס להקדושה ולשוב להשי"ת, וגם מי שכבר זוכה לתשובה, הרי באמת עליו לעשות תשובה על תשובה, ובכל פעם לבוא להשיג גדולת השי"ת וכו', ובלי העזר מלמעלה אין יתעורר האדם להבין בדרכי התשובה על תשובה, ולבוא לזכות לבחי' 'כבוד אלקי', אשר לזאת עיקר התשובה הוא ע"י בחי' כבוד אלקי שנמשך על האדם כאשר ישמע בזיונו ידום וישתוק, כמבואר בדברי רבינו (לק"מ סי' ו' אשר הלכה זו מיוסדת לליו), ועל האדם להיות 'בקי ברצוא', דהיינו להת' עורר לעבודת השי"ת באמת, ויחד עם זה להיות גם 'בקי בשוב' דהיינו שיתחזק תמיד לעמוד על עמדו, לשוב להשי"ת אין שיהיה, כי השי"ת איתו ועימו, ולא יסתכל כלל על מה שעובר עליו, אשר בקיאות זו שהוא בחי' א"י 'לודי ודודי לי נמשכת עליו בימי אלול' הקדושים, שבהם נפתח הדרך הכבושה לתשובה, וע"ז יכול כל אדם לאחוז עצמו תמיד יהיה אין שיהיה לא ליפול ממה שעבר, רק להתחיל מחדש להיטיב מעשיו ומחשבותיו.

זה עוצם כח רחמי השי"ת אשר נתן לנו מתנה טובה ושבת שמה, שבה מאיר הכבוד האלקי ועל ידה אנו זוכים להיכנס לדרכי התשובה, לעזוב את הכבוד העצמי המדומה, המונע מלשמוע ולקבל

דרכי ההתחזקות, ומרחקים את האדם מלהתעורר לעבודת השי"ת, כי שבת הוא בחי' תשובה, כמ"ש ושבך, שבו מתעוררים להבין ולהשכיל וכו' למצוא התחדשות לתשובה, וסעודת ליל שבת הוא בחי' 'בקי בשוב', היינו המלחמה בעמלק שמשבר הלב, ויש להמשיך שפע הכבוד האלקי להעביר היגון והאנחה, לבטל כח ההסתרה והקליפות, ולהיכלל בהקדושה, וביום השבת מתגלה הנקודה העליונה בחי' 'בקי ברצוא', שהוא הארת אור הדעת בחי' פני משה כפני חמה, ובסעודה שלישיית נמשך בחי' הא"ו שבתון האל"ף, בחי' למנות מלך, שע"ז יכול האדם להתעלות מכל מקום שנפל, ולהתקשר נקודה עליונה, וגם לאחד נקודה העליונה והתד' תונה.

קדושת השבת ע"י התקרבות לצדיק

והרי גם קדושת שבת א"א לנו להמשיך על עצמנו לבד רק בכח הצדיק אמת, שהם בחי' שבת, כמ"ש לל רשב"י 'אנת שבת דכולהו יומי, וכמבואר בכת' י"ם בענין ישמח משה וכו' שמשח מחזיר לנו הכ' ררים וכו', כי הא בהא תליא, כל מה שהאדם משי' תדל ביותר לקבל שבת כראוי לו, כן זוכה להתקרב לצדיק האמת, וכפי התקרבות הצדיק כן האדם יכול לזכות לקדושת השבת, שע"ז יכולים לזכות לתשובה, שיהיה לו הכח לעמוד בכל מה שעובר עליו, כי עיקר התשובה הוא כאשר האדם מתגבר להיות חזק שיהיה מה שיהיה הוא יעמוד על עמדו לבלי ליפול לעולם, בבחי' ואציעה שאול הנך, ואז להתגבר בבחי' כי אס"ק שמים וגו'.

כי תשובה עולה על הכל, ואין דבר שעומד לפני התשובה, כי הוא הקדושה הקביעה והקיימא, שאינו זז מהאדם, כמו קדושת שבת שהיא בבחי' קביעה וקיימא, שהשי"ת באהבתו ובחמלתו נתן לנו את השבת שהיא שבתה ומונוחה, והיא קביעה וקיימא שאין קדושתה תלויה בישראל שיקדשו אותה, וכמשארד"ל, כי קדושת שבת קבועה תמיד עעצמה, כי לשם אין מגיע שום פגם, כי זאת הקדר' שה של שבת הוא בחי' הקדושה העליונה והנעלמת מאד מאד, שנאמר שם 'אם תצדק מה תתן לו ואם חטאת מה תפעל בו'.

כמו כן הוא כח קדושת התשובה שקדמה לעולם, יי שבת בחי' תשובה, וכשאדם חוטא ח"ו ונסת' קין ממנו כל הקדושות כפי החטא והפגם, מ"מ בחי' הקדושה של שבת שהוא בחי' קדושת התשובה הוא קביעה וקיימא גם אז, וע"ז יש לו כח לשוב להשי"ת בכל עת שירצה, וכך ע"י התשובה הוא יכול

לתקן ולחזור תמיד.

אבל יש בזה סוד נעלם אשר לזאת האדם אינו יכול להבין שהוא יכול לשוב בתשובה וכו', זה הסוד אין מי שידוע בשלמות כי אם הצדיק הדור שהוא בבחי' משה, שהוא בחי' שבת דכולהו יומא כנ"ל. ועל כן עיקר התשובה אי אפשר לזכות כי אם על ידו, כי רק הוא מודיע לנו עוצם מעלת קדושת שבת שהוא בחי' קדושת התשובה, ומגלה שבאמת התשובה עולה על הכל, וגם הוא עדיין יכול לשוב בתשובה, בבחי' מה שמחללים שבת על נפש מישראל, זה מ"ש חז"ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלו, כי הגאולה תלויה בתשובה, כמ"ש ובה לציון גואל ולשבי פשעו ביעקב וכו', וכמ"ש בזה"ק לית מלתא דא תליא אלא בתיובתא, ועיקר התשובה הוא שזוכין לבחי' 'כבוד אלקי' לעשות תשובה על תשובה.

ביאור פסוקי הפטרת נחמו

זהו מ"ש נחמו נחמו שני פעמים, בחי' תשובה על תשובה, בחי' שמירת שתי שבתות שבהם תלויה גאולה כנ"ל, כי עיקר הנחמה הוא מה שאנו מת' זחקים מחדש לכסוף לשוב להשי"ת ומתעוררים מהשינה והיאוש ומתחילים מחדש להיכלל בבחי' ככבוד האלקי ע"י בחי' ישמע בזיונו וכו', ומאיר בלי בנו מה שהשי"ת רוצה בנו ונמצא איתנו תמיד וכו', אשר זהו עיקר הארת התשובה, שע"ז יכול כל אדם להתקרב להשי"ת תמיד, וזה עיקר נחמתנו ונחנו להתחזק ע"י שמאיר עלינו אור התשובה.

דברו על לב ירושלים, כי בהלב שם משכן הדמים, שבשביל זה צריכין לסבול שפיכת דמים ובזיונות, שהם עיקר התשובה, וע"ז נזכה לנחמות, וזהו 'דברו על לב ירושלים' - לנחמה מהצרות ושפיכת דמים הרבה שסבלנו, כי ע"ז דייקא נזכה לנחמה, ואז הרי על האדם להמשיך לבחי' השינה להתנחם עוד יותר דהיינו להתעורר לעבודת השי"ת, ובכל מה שיזכה הרי ימצא נחמה והתחדשות והתקרבות להשי"ת כראוי, כי נמשך עליו אור הכבוד האלקי, וזהו **כי מלאה צנאה וגו'** בחי' מלי האור הנמשך מן קודה העליונה לנקודה התחתונה וכו'.

כי לקחה מיד ה' כפלים וגו' כי ע"י הצדיקים שעשו ששובה על תשובה וסבלו שפיכות דמים על שפי' כות דמים פעמים אין מספר וכו', ע"ז מנחמם ואומר להם 'כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה', כי לקחו בכפלים שפיכת דמים וכו', בחי' תשובה על תשובה וכו', וזהו בחי' נחמו נחמו ב' פעמים.

ש'בת ב'ו ת'תנחמו

קול קורא במדבר פנו דרך השם 'מדבר' דייקא בחי' אלו העושים עצמן כמדבר, כמ"ש שם על מאמר רבב"ח "זמנא חדא קא אזלינן במדברא" וכו', זהו פפנו דרך ה' בחי' הדרך לתשובה הנזכר שם, שנ' עשה ע"ז שיעושי עצמן כמדבר לדוש וסובלין שפיכת דמים.

ישור בערבה מסילה לאלקינו שאפילו בתכלית ערבה חשך מאד גם שם מיישרים הצדיקים מסילה לא לקינו, כי עושים גם שם מסילות ודרכים ישרים לשוב אל השי"ת מכל מיני ירדות שבעולם, להיות 'בקי בשוב' בבחי' ואציעה שאול הנך.

לל גיא ינשא בחי' נקודה התחתונה, וכל זה ורבעה יש' פלו בחי' נקודה העליונה, היינו שיתחברו ויתקשרו נקודה התחתונה עם נקודה העליונה, בבחי' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, שהשם יתברך בעוצם ענוותנותו משפיל עצמו להאיר בנקודה תחתונה בחי' מלכות להרים מלכות דקדושה למ' עלה שזהו עיקר התיקון, כי עיקר החורבן הוא מה שהתגבר בחי' עמלק על נקודה התחתונה ומחליש דעת נפש ישראל ואינו יכול להבין שהשי"ת רוצה בו ולחזור אליו, וע"ז אין נמשך אור נקודה העליונה לתחתונה, והאדם חרב מאד, ואז גם נעלם מאתנו גמרי מהו דרכי הנקודה העליונה בחי' 'בקי בר' צוא', ואין מבינים מהו ענין הכבוד האלקי שהוא עיקר הנחמה, ואין בחי' הא"ו שבתון האלף שיכול לקשר האדם לתשובה בבחי' למנות מלך.

ונגלה כבוד השם בחי' כבוד אלקים הסתר דבר, שע"י הנחמה נזכה שיהיה נגלה זה הכבוד לעין כל להאיר כבוד ה' על כל פני תבל, שיקוים וכבוד ה' מלא את הארץ, שכל זה נזכה ע"י הצדיקים בחי' שבת, שע"ז נזכה לבנין בית המקדש שאז יקוים והארץ האירה מכבודו.

זה נעשה בכל שנה ושנה ע"י התשובה של ימי אלול וימי ראש השנה, שאז אנו ממשכים את דרך התשובה בעולם, להתדבק בהשי"ת תמיד יהיה י"ך שיהיה, ונגלה כבוד השי"ת, וע"ז זוכים לסלי' חת העונן ביוה"כ, שמתדבקים בנקודה העליונה התגלות הכבוד, ואז ממשכים אורה גם בבחי' סוכה למצוא הדרך להיות בקי בשוב, וע"ז נמשך בעולם הדעת ודרך התשובה, שהוא עיקר תקות אאדם תמיד, ואז נמצא נחמה לנפשינו ויג' לה כבוד השם, בחי' ברוך ה' אלקים אלקי ישראל עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן

אנשי מעשה

כי הוא חייה

מסופר, כי לימים חלה בנו יחידו של גיס מוהר"ת הגיע עד שיערי מוות. בצר לו, רץ האב אל בית-המדרש, וניגש אל ארון הקודש ופרץ בכני, כשהוא פונה בתפילה מנעמקי ליבו: 'ירבנו של עולם! אם גזר על בני שימות - מוסר אני את עצמי במקומו!'. ואכן, חל שיפור במצב הבן וכעבור זמן לא רב הוא הבריא. אולם, אביו נפל למשכב ולבסוף נפטר. בטרם השיב את נשמתו לבוראו, כתב מכתב נרגש לגיסו מוהר"ת, בו הוא מבקש ממנו שישים עינו על בנו היחיד, מחמד ליבו, שיגדל כיהודי כשר ויזא שמיים. בסוף המכתב, כתב מילים היוצאות מן הלב: "ר' נתן, זוכר אני את שיחתנו, אז בבית-המדרש, ואת המילים שאמרת לי: 'יום יבוא ונצטרך לשכב כשרגלנו לעבר הדלת...'. איי, כמה צדקת! מקנא אני בך שהתכלית האמיתית אינה מלבך והקדשת את חיך לחיי הנצח!" בני ביתו של מוהר"ת ראו שאינם יכולים לדבר אתו בעניין, מכיוון שגם זמן מיותר להתווכח איתם, אין לו, ובכל רגע פגיו עסק בתורה ועבודת ה'. הם החליטו לשלוח אליו

מאז עמדו על דעתו, היה זכרון התכלית חקוק בלבו של רבי נתן. זכרון זה הלך והשתרש בו יותר ויותר מיום התקרבותו של לרבינו. בלבו נחבק בעומק גדול כי אין שום יתרון לאדם בכל העמל והטרח של העולם הזה הפורח כהרף עין, מלבד תורה ותפילה ומעשים טובים, על כן מסר עצמו לגמרי לעבודת ה' ולא אבה לעסוק בענייני מסחר ומשא ומתן. קרובי וידידיו הירבו לדבר איתו אין אינו חס על עצמו ועל משפחתו, אך הוא לא היה לו אפילו פנאי לשמוע את דבריהם. ובזואי שלא להשיב להם. בראות אביו זאת, קעס עליו וגרשו מביתו לכלי יהיה סמוך על שולחניו יתו, וכן לקח ממנו את מעות הנדוניא שלו, אך מוהר"ת לא הסתכל על זאת והמשיך לעבוד את ה' בהתמדה גדולה ולשקוד על דלתות רבינו הק'. היה יושב במשך רוב הזמן בבית-המדרש ועוסק בלימודו, ובבואו לביתו לא התעכב יותר מן הצורך. אשר על כן, כמעט ולא יכלו בני ביתו להיכנס עמו בדין חדרים, שלחו אפוא את גיסו אליו אל בית-המדרש, שידבר על לבו שישתדל גם לעסוק במסחר בשביל פרנסה. הגיס פנה אל בשאלה: "הפרנסה, מה היא עליה?" "אכן, צדק הנך" השיב לו מוהר"ת, "אולם מה אעשה ויום יבוא ונצטרך לשכב כשרגלנו לעבר הדלת?"

את דודו, אח אביו. הלה, היה מגיע יום יום אל בית המדרש, נטפל אליו ומשדל אותו ללא הרף שיעסוק בפרנסה. לבסוף, לא היתה למוהר"ת בריה והוא נאלץ להבטיח למשפחתו שהוא ייסע לברדיטשוב להביא את הסחורה, אבל התנה עמום תנאי: את כל העניינים שסיבב הנסיעה, כגון השכרת העגלה וכדומה, יעשו הם, וכל שישארו לו יהיה רק לנסוע ולהביא את הסחורה. אך גם זאת היה צר לו. עד שבלסוף נקטיים בו רצון ויזאו יעשה, שותפי אביו חמלו עליו והוכיחו את אביו על שהיפנה עורפו לבן קר ותלמיד חכם כמותו, אמר להם האב: ומה אעשה, הלא החזקתי אותו על שולחני כמה שנים. נתנו לו השותפים עצה שייקח את שארית הסחורה שבתות בנו, יאמרו את שווייה וישתף אותה עם סחורתם שבאדעס (אודסה) ומהרווחים יתפרנס בנו מוהר"ת, ואכן כך הווה והתפרנס מזה בכבוד עד כמה שנים לאחר הסתלקות רבינו הק'.

הלכה פסוקה

מאת הר"ה ג'ר' שמעון אנשיץ שליט"א
מ"צ דביהכ"ס נחלת חזן

זדירות דיני כשרות מחוץ לבית

א. היוצא לדרך או להתרחק במקום אחר, חייב לתכנן היטב שלא יצטרך להכנס במצבים של שעת הדחק ויאלץ לעבור על איסורים כלשהם. פרט בנושא 'כשרות המאכלים', שיש להזהר שיהיה בהכשר המקובל עליו בהיותו בביתו. **ושלא** אותם החושבים שבהיותו בדרך, היתר גמור הוא לאכול אף בהכשר מפקפק, שהרי שעת הדחק הוא. שאינו כן, שמכיון שהכניס את עצמו לתחילה במצב כזה, אין לו את היתר שעת הדחק, וגם יתכן מאוד שלא הותר כלל לאכול מאכל כזה אף בשעת הדחק.

ב. כשמתארחים במקום המיועד להכשרה לאורחים - רבים הם המכשולים שם. הואיל והוא מושך לכל מאן דבעי, וביניהם כאלו שאינם שומרים כשרות כלל או אוכלים בהכשר מפקפק [שהם קרובים לטריפה יותר מכשר]. **ואפילו** כאשר האורחים שהיו לפניו היו רק שומרי תורה ומצוות בהידור, מכל מקום לפעמים גורמים לבעיות כשרות רבות בגלל פיזור הדעת וכך שהם מנת חלקו של מי שאינו בביתו - ואשר על כן, יש להתייחס בחשדנות יתירה לגבי כשרות המטבח!

דברים אלו נכונים גם למטבחים הנמצאים במקומות ציבוריים המושכרים לקבוצות הבאים שם לשבת וכדומה - ממושכרים לכל מאן דבעי, ומי יודע באיזה רמת כשרות אכלו שם, וגם הבלבול והאי סדר הנמצאים שם בדרך כלל מהווה בעיות כשרויות רבות וחמורות. **ונפרט** במקום המיועד על השנה לשאינם שומרי תורה ומצוות - שכל המטבח ואביזריו הם בחזקת טריפה ממש. ובכדי להכשיר אותו, הורף חייב מן הקושי הגדול שבדבר, צריך בקיאות בהלכה והבנה יתירה בצד הטכני, שאין כל אחד ואפילו תלמיד חכם מתמצא בה כלל.

ומענין לענין יש להתיר על אלו הסומכים על כל מאן דהוא המארגן נופש במלונות ובתי הארחה כאלו, ומתיימר לומר שהכשיר אותו כדי, שקרוב לודאי שהכשירו עם קולות שונות שבקושי אפשר לסמוך על זה אף בדיעבד. **ונפרט בשבת**, שמתוך נסיון שמענו וראינו הרבה ממשלות בעשיית מלאכה בשבת שלפעמים המאכלים נאסרים אפילו כשנעשה ע"י גוי.

ג. ולכן היוצא לדרך יש לו להצטייד עם מספיק דברי אוכל כשרים. ואין לקנות אוכל במסעדות [אפילו של אנשים פרטיים] שאין להם הכשר, אף כאשר הם מעידים שכל המוצרים הם בהכשר מעולה. ונודעו מתוך נסיון שאין לסמוך על זה בשום אופן.

ד. וכמו כן, יש להצטייד עם מלאי של כלים חד פעמיים, ולא להשתמש בשום אופן עם הכלים הנמצאים שם, הן מחמת כשרותם והן מחמת שיכול להיות שלא טבלו אותם כלל או שלא כדין.

אננים ישנם כלים שבהכרח להשתמש אתם, כגון: **שיש המטבח** יש לנקותו היטב [כרגיל, ולא כמו לפסח], ולתחילה יש להימנע מלהניח עליו סיר רותח, אלא על גבי דבר המפסיק. **שולחן** אם הוא נקי, אין בעיה להשתמש אתו. **המקרר** והמקפיא אין להם בעיה. **כיריים**: יש לנקות היטב את הברזל שהסיר מונח עליו. אך מכיון שקשה מאוד לנקותו היטב, לכן יש להניח איזה דבר המפסיק בין הברזל לסיר [מספיק נייר כסף דק]. שאר חלקי הכיריים, אין צורך לנקות. אבל אם נפל דבר אוכל שם, אין להשתמש אתו. **תנור** אין להשתמש בו כלל. ואם יש הכרח לחמם שם מאכלים, יש לעטוף את הכלי בשני שכבות של נייר כסף, וכן לחמם שם. **פלטת** יש להניח עליו נייר כסף, ורק כך להשתמש אתה.

מיקרוגל - אסור להשתמש אתו כשהוא נמצא במקום המיועד לאורחים או לציבור, ונודעו מתוך נסיון שהרבה אינם נוהגים בשוגג או במזיד, וכאשר המיקרוגל הוא 'בשרי', מחממים שם מאכלים חלבניים, וכשהוא 'פרוה' מחממים שם הן בשרי והן חלבי, ומכל זה הוא נעשה 'טריפה' ממש! **אבל** אפשר לחמם שם מאכלים כשהם סגורים הרמטית פעמיים. כלומר להכניס את האוכל בשקית ניילון ולקשרה היטב, ואת זה להכניס עוד פעם בשקית ניילון ולקשרה היטב, ולהזהר שלא יפתחו בגלל האדים.

מיחם מים, קומקום - יש לוודא אם הוא נקי, ואם לא, צריך לנקותו, ואחר כך להרתיח בו פעם אחת כשהוא מלא מים ולשפכם, ואזי אפשר להשתמש בו.

בני הנעורים

לצייר הגאולה הפרטית

כי אז המצפון ירדוף אותי, למה אתה בטיוול, מדוע אינך לומד כעת.

ומהו אם כן הפתרון, להתכחש לאמת שה' נמצא בכל מקום?! בוודאי שלא.

אכן טוב מאוד, שהנך יודע שעיקר החיות הוא התורה, כי הם חיינו ואורך ימינו. אך שים לב שידיעה זו בעצמה מחריקה אותך לגמרי מה', כאשר אינך לומד. סיבת הנפילה בבין הזמנים ח"ו היא כי נדמה שאם לא לומדים אז אין להשי"ת נחת רוח מדברים אחרים, כאילו אין מי שמחיה את העולם ח"ו...

לכן, דע לך, שיש להשי"ת אוצר מתנת חיים אשר משם משפיע חיות לכל העולם כולו, גם כאשר אינם לומדים תורה, והוא אור ה' הנסתר בעולם הגשמי - תורה נעלמת, ואילו לא זה החיות, אזי לא היה קיום לעולם. אלא שהחיות המושפע הוא כדי חינונו ממש, רק בכדי לקיים את הגוף. ובוודאי שאנו רוצים להמשיך חיות אמיתית על ידי התורה הק'.

אך אתה המשתוקק לקרבת ה', אלא שאין לך כל חשק ללמוד, על כל פנים תראה להמשיך על עצמך חיות גדולה, כאשר אינך לומד, מזה האוצר מתנת חיים. היינו, תחיה נפשך בניגון, תחשוב מחשבות של אמונה, תזכור בכל מקום שה' נמצא כאן, והוא המחיה אותך, ובה הנך ממש מתחבר לקבל חיות מהשי"ת, גם כאשר אינך לומד.

אם אחשוב כך, אז אתקרב לגמרי מהלימוד, כיון שתמיד אומר שאני ממשיך חיות מאור ה' הנעלם, ולא יהיה דבר שחייב אותי ללמוד.

אם תהיה רציני בזה להמשיך חיות מעצם זה שאתה קרוב לה', לא בשביל למצוא פטור מלימוד, אלא באמת בכדי להיות שמח ומלא תקווה וקשור לה'. אז מובטח שתמצא את עצמך חוסף הרבה יותר לימוד. אדרבא, מעתה תראה שהלימוד יהיה גם בחיות חדש, למצוא יותר ויותר אור ה' הנמצא באותיות התורה. רק תהיה חזק בזה, לבלי להתבלבל, כי צריך לדעת, שהחיות האמיתית נמצא בתורה, אך יש גם חיות נעלמת בכל מקום בעולם, ולכן תמיד תהיה חזק לחפש איזה קשר לה', גם אם אינך לומד, תחבר עצמך איך שהוא להשי"ת.

* * *

אך כדי שיהיה לך הכח בנפש לחפש תמיד אור ה', לזה צריך שתעסוק בספרי הצדיקים שעסקו כל ימיהם למצוא את ה' בכל מקום בעולם. הם ממשכים את החיות המושפע מהאוצר מתנת חיים, כך יתעורר לבך בהשתוקקות נמרץ, לחפש באמת את השי"ת תמיד, גם בדרכים, ובכל מקום. [עיין באריכות ליקו"מ מניגא ע"ח]

ימי בין הזמנים. אני קובע עיתים לתורה, משתדל לשמור על זמני תפילה, אך בכל זאת מרגיש לגמרי מנותק מה', אני אוהב לצאת לטיולים (כמובן מקומות כשרים), ישנם הרבה עיתות פנאי בהם אני משועמם בחוסר מעש.

לא נדון במסגרת זו על עצם עניין 'בין הזמנים'. יש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי. והאמת שהוא תלוי כל אחד לפי ענינו. יש מי שלא טוב בשבילו. ויש מי שנחוצו לו מאוד איזה פסק זמן, בכדי להתחדש בעבודת ה', ללמוד במקום שליבו חפץ, להוסיף בעבודת ה' מה שאינו יכול בסדרי הישיבה, כמו חצות והתבודדות וכו'. יש אשר צריך סתם 'נייחא', ויש אשר חשוב לו נסיעה למקומות הק', ויש אשר צריך לצאת לאור ההרים וכדו'.

אך הכלל והעיקר שלא תתייחס כלל מהשי"ת! שמא תאמר, מה קשר, בין שאלת הבין הזמנים לבין ייאוש? נכון, הרבה אומרים שאינם מיואשים, אך בפועל, הם מתנהגים לא כמו שיהודי צריך להתנהג - זה נקרא יאוש! כי יאוש הוא דבר שחודר ללב בלא משים לב. יאוש הינה תחושה קטנה החודרת עמוק בלב ואומרת: הנה אינך קשור לעבודת ה', אולי בעצם כן, אך לא במקום הזה, ולא ביום הזה. זהו יאוש, יאוש הוא לאו דווקא שאדם התייחס מחיו, אלא התייחס מהקשר עם ה', לא מרגיש שייך לעבודת ה'.

ועל זה זעק רביז"ל בקול גדול: גיוואלדי! אל תתייאשו, יאוש אינו בעולם כלל. בכל מקום אפשר להיות קשור לה'.

ולכן בכל מקום בו הנך נמצא בבין הזמנים, לא משנה מה אתה עושה, או לא עושה מרוב שעמום, העיקר אל תתייחס לחשוב שבמקומך אי אפשר להתחבר לה'. תעשה מה שאתה יכול, תחטוף עוד איזה לימוד קטן, תברך בכוונה, תאכל ביראת שמיים, תתנהג בדרך ארץ, תקדש שם שמים בכל מקום הילוך, תעשה איזה מעשה חסד, תזכיר דיבור אמונה. תחשוב מחשבות של גדולת ה', וכו'.

בוודאי ישראל מלאים מצוות כרימון, כל יהודי פשוט עושה הרבה מצוות בלא משים לב, מדבר דיבורי אמונה, מזכיר שם שמיים בפיו: ברוך ה', בעזרת ה', ה' יעזור וכו', וגם אפילו מתחזק מדי פעם באמונה. אך אם אתה בכל זאת מרגיש מנותק, זה נקרא 'יאוש'. תתחיל להעריך כל מעשה טוב, תחשוב תוך כדי המעשה, הנה כעת אני קרוב לה', הנה אני עושה לו נחת... כך תהיה קשור תמיד לה' גם אם אינך יכול ללמוד.

אני מפחד לחשוב מה' כאשר איני לומד,

הר"ר נחמן אליעזר שפירא ה"ו בית שמש לרגל שמחת אירוסים בנו הבה"ח בנימין נ"י ומחוננו הר"ר משה יהושע בינשטוק ה"ו מנואל לרגל שמחת אירוסים בתו בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה ולדורות ישרים מבורכים	הר"ר יוסף שורף ה"ו מודיעין עילית לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר יעקב יצחק הובניץ ה"ו לונדון לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר יהושע לייב פלטינק ה"ו מודיעין עילית לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ר ר' ניסן דוד קוואק שליט"א לרגל שמחת הולדת הנכד וחתנו הר"ר נתן אדלר ה"ו בית שמש לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה
הר"ר נתן שפירא ה"ו בני ברק לרגל שמחת נשואי בנו הבה"ח שמעון נ"י ומחוננו הר"ר ישראל סיעה ה"ו יזרשלים לרגל שמחת נשואי בתו בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר נתן מנחם בנאי שפירא ה"ו מודיעין עילית לרגל שמחת הבר מצוה לבנו נתן חיים אלימלך נ"י בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר מנחם דוד שפירא ה"ו - בית שמש לרגל שמחת אירוסים בנו הבה"ח שמואל ה"ו ומחוננו הר"ר יוסף קפלמנר ה"ו יזרשלים לרגל שמחת אירוסים בתו בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה ולדורות ישרים מבורכים	הר"ר נתן וולך ה"ו ביתר לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר משה נחום ברשטיין ה"ו מודיעין עילית לרגל שמחת הבר מצוה לבנו שמעון נ"י בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה